

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **P. D.**, bytom **L.**, proti žalovanému **Krajskému riaditeľstvu PZ, Krajskému dopravnému inšpektorátu v Žiline**, so sídlom Kuzmányho 26, Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KRP-115/KDI-SK-2009 zo dňa 21. októbra 2009, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/58/2010-29 zo dňa 11. augusta 2010, jednohlasne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/58/2010-29 zo dňa 11. augusta 2010 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 21S/58/2010-29 zo dňa 11. augusta 2010 zastavil s poukazom na ust. § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného č. KRP-115/KDI-SK-2009 zo dňa 21. októbra 2009, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie o priestupku Okresného riaditeľstva PZ v Dolnom Kubíne, Okresného dopravného inšpektorátu Tvrdošín, č. ORP-P-110/DI-TS-2009 zo dňa 11. augusta 2009, ktorým bol žalobca uznaný za vinného zo spáchania priestupku podľa § 22 od. 1 písm. d/, k/ zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že žalovanému ich náhradu nepriznal.

Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplýva, že krajský súd konanie zastavil z dôvodu oneskorene podanej žaloby, keď pri svojom rozhodovaní vychádzal z týchto skutkových zistení: napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu bolo žalobcovi doručované do vlastných rúk; prvý pokus o doručenie dňa 28.10.2009 bol neúspešný, preto doručovateľ opakovane doručenie dňa 30. októbra 2009; následne bolo nedoručené rozhodnutie dňa 30. októbra 2009 uložené na pošte. Konštatoval, že rozhodnutie bolo žalobcovi doručené dňa 2. novembra 2009, t.j. v 3. deň od uloženia zásielky na pošte na základe fikcie doručenia.

Z uvedených skutočností a na základe predloženej doručenky mal zistené, že doručenie žalobcovi bolo vykonané v súlade s ust. § 24 ods. 2 zákona č 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok). Napadnuté rozhodnutie žalovaného bolo rozhodnutím konečným, proti ktorému nemožno v zmysle § 59 ods. 4 zákona 71/1967 Zb. podať odvolanie, z čoho vyplýva, že nadobudlo právoplatnosť doručením žalobcovi, t. j. 2. novembra 2009. Dvojmesačná lehota pre podanie žaloby žalobcovi uplynula dňa 4. januára 2010 (pondelok), keďže koniec lehoty pripadol na sobotu 2. januára 2010. Krajský súd zo skutkových zistení vyvodil záver, že žalobca podal žalobu na súd oneskorene, keďže

žaloba bola doručená súdu dňa 28. januára 2010 a odpustenie zmeškanej lehoty nie je možné (§ 250b ods. 1 O.s.p.), a preto konanie podľa ust. § 250d ods. 3 O.s.p. zastavil. Výrok o trovách konania odôvodnil poukazom na § 146 ods. 2 vetu prvú O.s.p. v spojení s § 246 ods. 1 vetou prvou O.s.p..

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie. Namietal, že pošta mu žiadne oznámenie o uložení zásielky nedodala, takže nemal vedomosť o tom, že žalovaný rozhodoval o jeho odvolaní bez vedomia žalobcu a rozhodnutie o odvolaní mu nebolo doručené. Tvrdil, že o vydaní rozhodnutia o zamietnutí odvolania sa dozvedel dňa 15. januára 2010 od vedúceho Okresného dopravného inšpektorátu Tvrdošín.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. s použitím § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v rozsahu a dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 O.s.p. s použitím § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) postupom bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu treba považovať za dôvodné.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 O.s.p.).

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide.

Podľa § 250b ods. 1 O.s.p. žaloba sa musí podať do dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia správneho orgánu v poslednom stupni, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak. Zameškanie lehoty nemožno odpustiť.

Podľa § 24 ods. 1 správneho poriadku dôležité písomnosti, najmä rozhodnutia, sa doručujú do vlastných rúk adresátovi alebo osobe, ktorá sa preukáže jeho splnomocnením na preberanie zásielok.

Podľa § 24 ods. 2 správneho poriadku ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť do troch dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Odvolací súd, z doručenky ozrejmujúcej priebeh doručovania napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, mal preukázané, že žalobcovi bolo dňa

28. októbra 2009 neúspešne doručované napadnuté rozhodnutie, dňa 30. novembra 2009 bolo vykonané opakované doručenie a v tento deň bola zásielka uložená na pošte. Žalobca si predmetné rozhodnutie neprevzal.

V prejednávanej veci žalobca tvrdil, že mu pošta neoznámila uloženie zásielky - napadnutého rozhodnutia žalovaného.

Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze sp. zn. II. ÚS 65/2010 -49 zo dňa 27. októbra 2010 uviedol, že „...*Využitie fikcie doručenia podľa poslednej vety citovaného ustanovenia § 24 ods. 2 správneho poriadku prichádza do úvahy iba v prípade splnenia všetkých týmto ustanovením stanovených zákonných predpokladov, t.j. preukázanie skutočnosti, že adresát zásielky určenej do vlastných rúk sa v čase jej doručovania v mieste doručovania aj skutočne zdržoval, a teda mal aj reálnu možnosť dozvedieť sa o pokusoch poštového doručovateľa predmetnú zásielku mu doručiť (napr. stanovisko uverejnené v periodiku Zo súdnej praxe č. 4/2001), tiež preukázanie, že poštový doručovateľ dodržal postup pri doručovaní zásielky adresovanej do vlastných rúk, pretože ak napr. poštový doručovateľ po prvom neúspešnom doručovaní zásielky určenej do vlastných rúk zásielku ihneď uložil na pošte bez toho, aby sa pokúsil ju doručovať opakovane po tom, ako o tom adresáta vhodných spôsobom upovedomil, nemôže dôjsť k naplneniu zákonných podmienok na uplatnenie fikcie doručenia (napr. Výber rozhodnutí a stanovísk najvyššieho súdu 1/1971, Zborník stanovísk, správ a rozhodnutí a stanovísk najvyššieho súdu č. 52/1996). Obdobne, ak doručienka zásielky určenej adresátovi do vlastných rúk, ktorá bola uložená na pošte, obsahuje iba jeden podpis poštového doručovateľa, nemá povahu verejnej listiny, pretože neobsahuje všetky predpísané náležitosti (C.H. BECK č. RNs C 155/2001). V prípade náhradného doručovania je uvedeným ustanovením konštruovaná právna fikcia, že účinky doručenia písomnosti nastanú ex lege po uplynutí stanovenej doby aj voči tomu, kto písomnosť fakticky neprevzal. Právna fikcia je právno-technický postup, pomocou ktorého sa považuje za existujúcu situácia, ktorá je zjavne v rozpore s realitou a ktorá dovoľuje, aby z nej boli vyvedené odlišné právne dôsledky než tie, ktoré by plynuli iba z konštatovania faktu. Účelom fikcie v práve je posilniť právnu istotu. Právna fikcia, ako nástroj odmietnutia reality právom, je nástrojom výnimočným, striktno určeným pre naplnenie tohto jedného z hlavných ústavných postulátov právneho poriadku v podmienkach právneho štátu. Aby mohla právna fikcia svoj účel naplniť (dosiahnutie právnej istoty), musí rešpektovať všetky náležitosti, ktoré s ňou zákon spája. Ak nie sú všetky právne náležitosti splnené, súd nie je oprávnený naplnenie fikcie konštatovať. V zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy možno štátnu moc uplatňovať len v prípadoch a stanovených medziach spôsobom, ktorý ustanoví zákon (m.m. I ÚS 119/07).“*

Najvyšší súd Slovenskej republiky pri skúmaní dôvodnosti námietky žalobcu, túto vzhladol za opodstatnenú, argumentujúc tým, že z obsahu súdneho spisu nevyplýva, že by prvostupňový súd relevantne skúmal, či boli v danom prípade kumulatívne splnené všetky podmienky zákonom požadované na uplatnenie inštitútu tzv. náhradného doručenia, pričom práve takýto postup súdu je v rozpore s existujúcimi nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky (sp. zn. I. ÚS 119/07, II. ÚS 65/2010) a zakladá eventualitu odňatia možnosti žalobcu konať pred súdom.

V ďalšom konaní bude preto úlohou prvostupňového súdu preskúmať, či v danom prípade boli splnené všetky zákonom požadované podmienky pre uplatnenie fikcie doručenia napadnutého rozhodnutia žalobcovi, a to relevantnými dôkazmi v podobe vyjadrenia

poštového doručovateľa, či pri doručovaní predmetného rozhodnutia žalobcovi postupoval v súlade s poštovým poriadkom, najmä k tvrdeniu žalobcu, že mu nebolo zanechané oznámenie o uložení úradnej zásielky – rozhodnutia žalovaného na pošte.

Vzhľadom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 1 písm. f/, ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 vetou prvou O.s.p..

Podľa § 226 O.s.p. ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

O náhrade trov konania rozhodne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci podľa § 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 vetou prvou O.s.p..

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 26. októbra 2011

JUDr. Jaroslava Fúrová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Peter Szimeth

